

Täysistunto

Perjantai 17.6.2022 klo 12.59—13.25

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asuntosäästöpalkkiolain, oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta annetun lain ja omistusasuntolainojen valtiontakauksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2022 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 4/2022 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Sjöblom.

Keskustelu

13.08 **Ruut Sjöblom kok:** Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi [Hälinää — Puhemies koputtaa] asp-lainaa koskevaa lakia. Nykyisin 15—39-vuotias asuntosäästäjä voi tehdä pankin kanssa sopimuksen, jossa hän sitoutuu säästämään asp-tilille 10 prosenttia asunnon hankintahinnasta. Esityksessä ehdotetaan säästösopimuksen teon yläikärajaa nostettavaksi 44 ikävuoteen. Tämä on aivan erinomainen lakiehdotus ja ehdottoman kannatettava. Meidän on tuettava ja kannustettava ensiasunnon ostamiseen, ja tämä lakiesitys tukee sitä.

Lisäksi lakiehdotuksessa esitetään, että asuntosäästösopimuksen tekoa ei estä se, jos toinen puolisoista on täyttänyt 45 vuotta. Aikaisemmin poikkeus koski vain aviopuolisoita ja rekisteröidyn parisuhteen osapuolia, ja jatkossa tämä koskee myös avopuolisoita ja edistää näin yhdenvertaisuutta. Lisäksi jatkossa asp-lainaa voi saada myös sellaisen asunnon hankintaan, jossa lainansaaja jo asuu ennen kaupantekoa. Ja vielä lisäksi: omistusasuntolainojen valtiontakauksesta annetun lain valtiontakausvastuun enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi 50 000 eurosta 60 000 euroon.

Koska asuntosäästöpalkkiojärjestelmän tarkoituksena on edistää asuntosäästämistä ja nuorten mahdollisuuksia ensiasunnon hankintaan, niin nämä lakimuutosehdotukset tukevat hyvin näitä tavoitteita.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pelkonen.

13.10 **Jaana Pelkonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Omistusasunto on monen meistä haave ja asp-säästäminen yksi tie siihen. Nämä esitetyt muutokset ovat tarpeellisia, ja osaltaan ne toivottavasti auttavat erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä omistusasunnon hankkimisessa, varsinkin kun tiedämme, että asuntojen hinnat ovat jo vuosia nousseet ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2022 vp

myös asuntolainojen korot ovat nyt nousussa. Ja kuten valiokuntakin tässä mietinnössään toteaa, ehdotetut muutokset edistävät asuntosäästäjien yhdenvertaisuutta. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

13.11 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! En ole tutustunut tähän asiaan riittävästi enkä tästä tiedä, mutta haluan kertoa tämmöisen pienen esimerkin, mihin nuori voi törmätä tämän asuntosäästötilinsä kanssa. Tunnen henkilökohtaisesti erään nuoren, jonka päästyä armeijasta kunnan nuorisotoimi otti hänet tämmöiseen haaviin ja kertoi, miten armeijan jälkeen tulee toimia, miten hankkia tämmöinen status, että voi ilmoittautua työvoimatoimistoon, ja miten he sitten opastavat siellä, jos jollakin on tiukkaa, miten voi hakea toimeentulotukea. Mutta nuorelle armeijasta päässeelle miehelle, jolla oli asuntosäästötilillä noin 1 200 euroa rahaa, sanottiin, että sinä et voi hakea toimeentulotukea vaan sinun pitää käyttää tämä asuntosäästötili ensin tyhjäksi ja vasta sen jälkeen voit hakea toimeentulotukea. Elikkä toivoisin, että tällainen pieni klikki, mikä tässä on, ja ongelma voitaisiin ottaa huomioon ja korjata. Tämä on ihan älytön tilanne, jos halutaan tukea nuoria siinä, että he osallistuisivat asuntosäästämiseen: sitten jos he ovat muutamia kympejä sinne keränneet parin vuoden ajan ja tulee tämmöinen toimeentulotukitilanne esiin, niin siellä vedotaan, että asuntosäästötili pitää ensin tyhjätä. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Heinonen.

13.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvän puheenvuoron tuossa alussa piti kokoomuksen edustaja Ruut Sjöblom, joka kuvasi tämän esityksen sisältöä laajasti ja hyvin. Itse olen saanut olla asuntopolitiikan parissa pitkään niin täällä eduskunnassa kuin myös ARAn hallinnossa. Tällä hetkellä tilanne on se, että yhä useamman on entistä vaikeampaa löytää itselleen omistusasunto, ja kuten esimerkiksi tässä edellä kokoomuksen edustaja Jaana Pelkonen viittasi, se on monelle edelleen sellainen haave, että halutaan oma omistusasunto.

Asp-lainajärjestelmän kehittäminen, tämän yläkäräajan nostaminen 44 vuoteen, on ihan tervetullut uudistus nyt, kun asuntojen hinnat ovat nousseet ja myös korot näyttävät nousevan. Myös tämä puolisorajauskysymys on mielestäni hyvin tässä esityksessä huomioon otettu ja myös se, mistä itsekkin aiemmin olen saanut palautetta, eli tilanne, jossa nuori esimerkiksi asuu kyseisessä asunnossa ja haluaa sen sitten myöhemmin lunastaa itselleen eli muuttaa vuokra-asunnon omistusasunnoksi. Sekään ei enää olisi poissulkeva raja.

Tämä on hyvä ja tervetullut uudistus.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Talvitie.

13.14 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Olemme käsitelleet tosiaan tätä lakiesitystä ympäristövaliokunnassa, ja mietintömme on yhteinen. Tulevaisuudessa me tarvitsemme lisää kaavoitusta, lisää tonttitarjontaa ja lisää ihmisten tarpeisiin vastaavia asuntoja ja vähemmän turhaa sääntelyä. Tämän lakiesityksen tavoite on nimenomaan edistää asuntosäästämistä ja nuorten mahdollisuuksia ensiasunnon hankintaan. Siinä mielessä tämä myöskin edistää sitä, että ihmisillä on asuntoja, joihin he haluavat muuttaa, ja tietyt ikära-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2022 vp

jat ja tietyt prosenttimäärät eivät myöskään ole samanlaisena esteenä kuin aikaisemmin. Esityksessä myöskin joustavoitetaan tätä järjestelmää.

Meillä on lehtereillä nuoria tulevaisuuden rakentajia, pieniä tyttöjä pohjoisesta — huomasin tuolla. Tämä on yksi esitys siihen, että kun tulevaisuudessa, 10—20 vuoden päästä, ihmiset, tämän hetken koululaiset, etsivät ensiasuntoa, niin mahdollisuuksia on hyvin erilaisia. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pitko.

13.15 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys, lakiesitys, on todella hyvä. Se sujuvoittaa ja luo yhä uusia mahdollisuuksia nuorille ihmisille hankkia omistus-asunto, niille, jotka sen haluavat tehdä.

Valiokunta on mietinnössään todennut, että tämä lakimuutos edistää asuntosäästäjien yhdenvertaisuutta. Esimerkiksi parisuhteen muodosta säädetään niin, että avioliitto rinnastetaan avioliittoon, ja niin tämä järjestelmä mukautuu nykyaikaan ja erilaisiin parisuhteisiin.

Oikeudenmukaisuutta edistetään myös sillä, että kaksi asuntosäästötallettajaa voi saada 50 prosenttia enemmän korkotukilainaa kuin yhden hengen talous. 50 prosenttia on perusteltu, koska perheasuntojen neliöhinnat ovat halvempia, eikä sen siksi tarvitse olla esimerkiksi 100 prosenttia.

Toisaalta myös nostetaan ikärajaa 44 vuoteen. Ikäraja on tärkeä sen takia, että nyt kuitenkin asuntojen hinnat nousevat, joten sen nostaminen on perusteltua. Toisaalta sen olemassaolo jossakin on hyvä, jotta se kannustaa aloittamaan asuntosäästämisen nuorena.

Kaikki nuoret eivät kuitenkaan halua asua omistusasunnossa, eikä ole tarkoituksenmukaistakaan, että niin tapahtuisi. Siksi me tarvitsemme myös kohtuuhintaista vuokra-asumista. Tarvitsemme pieniä asuntoja erityisesti kasvukeskuksiin, jotta nuoret voivat elää itsenäistä elämää ja on laadukasta asumista niin, että myös nuorilla on kuitenkin valinnanvaihtoehtoja. Kunnilla ja kaupungeilla on iso rooli siinä, että kaavoitetaan sellaista asuin-ympäristöä, missä syntyy kohtuuhintaista asumista, eli riittävä tonttivaranto on tässä tietenkin tärkeintä.

Haluan myös nostaa erityisesti sen, että nuoret ovat liikkuvaa porukkaa: sen, että meidän sääntely myös mahdollistaa muuttamisen esimerkiksi työn tai opiskelun perässä, tulisi myös olla osana, kun mietimme näitä verotusasioita esimerkiksi varainsiirtoveron suhteen, jotta omistusasunto ei ole syy jättää toteuttamatta sitten muita unelmia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Viitanen.

13.18 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Haluan tässä yhteydessä todeta, että tehdyt parannukset asuntosäästöpalkkioon ovat tietenkin erittäin myönteinen eteenpäinmeno. Tunnen tietynlaista rakkautta tätä asiaa kohtaan, sillä aikanaan toimiessani asuntoministerinä sain myös omalta osaltani viedä tätä yhden askeleen eteenpäin parantaessani asp-järjestelmän ehtoja. Mielestäni on hyvin tärkeää, että nuoria kannustetaan itsenäiseen asumiseen, ja tosiaankin elämäntilanteen mukaan tarvitaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, tarvitaan mahdollisuuksia myös omistusasumiseen.

Tämä asuntopolitiikkahan on nyt hyvin ajankohtaista. Eduskunta parhaillaan käsittelee asuntopoliittista selontekoa, jossa on tällainen pitkäjänteinen kaava, että katsotaan jo

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2022 vp

kahdeksankin vuoden päähän, ei tehdä lyhytjäteisesti. Ja siinä tuodaan esiin muun muassa linjanveto sen suhteen, kuinka tärkeää on, että meillä on monipuolisia asuinalueita: siellä on vuokra-asumista, siellä on omistusasumista, asumisoikeusasumista, erilaisia asumisen muotoja, yhteisöllistä asumista tarpeen mukaan. Siellä on ideana myös se, että paitsi että tarvitsemme asunto-ohjelmaan kirjattuja uudistuksia — myös ARA-tukea eli pitkää korkotukea kannustavammaksi — niin on myös mietittävä sitä mahdollisuutta, että omistusasumisen puolella valtio tulisi tukemaan omistusasuntojen rakentamista muun muassa aravatyypillisellä järjestelyllä. Tämäkin on mielestäni erittäin myönteinen asia.

Eli kaiken kaikkiaan asuntopoliittisessa selonteossa on paljon tärkeitä asioita. Eduskunnalla on siinä vahva tausta, eli viime kaudella tarkastusvaliokunta teki laajan yksimielisen mietinnön, jossa oli useita lausumia, jotka eduskunta sitten hyväksyi yksimielisesti. Ne lausumat kokonaisuudessaan siirrettiin hallitusohjelmaan, ja nyt niitä toteutetaan, joten on hyvin tärkeää, että näihin kaikkiin monipuolisesti kiinnitetään huomiota. Kyse on ihmisten kodeista — ei sen pienemmästä asiasta — ja sitä kautta elämän peruskaurasta. Siksi nämä esitykset ovat valtavan tärkeitä, puhemies.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Niemi.

13.21 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Tästä asiasta olen erittäin tyytyväinen. 2019 minua lähestyi ei enää nuori henkilö vaan juuri asp-lainaikärajan ylittänyt henkilö, joka sitten ei enää saanut sitä kuviota toteutettua. Silloin tein asiasta kirjallisen kysymyksen, missä esitin, että eikö tätä ikärajaa voitaisi nostaa. Nyt kun se on nousemassa 44 vuoteen, toivon, että tämä henkilö on vielä tämän asian kanssa tekemisissä eikä ole menettänyt toivoaan. Silloin vastasin hänelle, että olen tehnyt kirjallisen kysymyksen. Ja kiitos tästä, että se nyt on siellä 44:ssä. Toivottavasti tämä palvelee myöskin tätä asukasta. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kivelä.

13.21 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Täällä on pidetty hyviä puheenvuoroja, joihin on helppo yhtyä. Toivon itsekin, että tämä muutos tavoittaa nyt. Ihan konkreettisesti täällä tuotiin hyvin esille, mitä nämä parannukset sitten voivat tarkoittaa.

Lyhyesti oman puolueeni puolesta halusin kanssa pitää puheenvuoron siitä, että mekin näemme, että tässä nyt näitä ehtoja parannetaan, niitä tehdään oikeudenmukaisemmiksi ja edistetään yhdenvertaisuutta. On ihan selvää, että on nykypäivää se, että esimerkiksi avopuolisot rinnastetaan aviopuolisoihin, ja on nykypäivää se, että tätä ikärajaa nyt nostetaan — me tiedetään, miten ihmisten elämässä nuoruus on muuttunut ja miten paljon vaikeampaa esimerkiksi oman asunnon hankinta voi olla ja siinä ensiasunnon ostamisessa se ikäraja nousee.

Yleisestikin asuntopolitiikasta: Me juuri tällä viikolla käsiteltiin ympäristövaliokunnassa tämä kehittämisohjelma, tehtiin siitä mietintö, ja päästään tätä varmasti sitten täällä sallissakin vielä tarkemmin käsittelemään. Ajattelen myös, ihan niin kuin täällä edellä tuotiin esille, että tämä on kyllä ihan yksi tärkeimpiä yhteiskunnan osa-alueita: meillä on perustuslaissa turvattu jokaisen ihmisen oikeus kotiin, ja valtiovallan tulee sitä edistää, ja me tiedetään, kuinka paljon tässä asiassa on erilaisia haasteita eri puolilla Suomea.

Tähän lakiin liittyen nämä ovat minun mielestäni hyviä parannuksia, ja meidänkin puolue näitä kannattaa. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2022 vp

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 45/2022 vp sisältyvät 1.-3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.